

Museum Valkenburg

Jaarverslag 2024

VOORWOORD

2024 is een ongelooflijk en veelbewogen jaar gebleken. Een steeds groeiend publiek vond de weg naar ons mooie pand om te genieten van heel bijzondere tentoonstellingen. Dat begon al met de opening, door onze burgemeester, van de expositie “Horen, Zien en Voelen” van de hand van Dyon Scheyen. Zijn kleurrijke schilderijen op speciale weefsels strelen niet alleen het oog, maar zeker ook het oor. Dat is een kunstenaar annex audioloog wel toe te vertrouwen.

Voorheen ondenkbaar, maar passend in de durf van het museum om nieuwe wegen in te slaan, organiseerden wij de tentoonstelling “Barbie 75 jaar”, die natuurlijk veel kinderen trok, die op hun beurt weer ouders met zich meezeulden. Aandoenlijk was de aanblik die wethouder Rouwette bood, terwijl hij met tong uit de mond een zelfgemaakte Barbie in elkaar knutselde!

Laten we niet de happening, want dat was het, vergeten rond de start van de Tour de France Femmes, afgelopen zomer. In het museum stond alles op zijn kop en van onze baliemedewerkers werd het uiterste gevraagd. Maar het was een feestje, met Leontien van Moorsel als stralend middelpunt!

We maakten ook een begin met het tonen van de rijke collecties van Limburgse verzamelaars, zoals Theo Schroyen, Frans Duckers en Tom Creemers. Dit betekende een aanzet tot een nieuwe slag in ons beleid: het tonen van belangwekkende collecties van Limburgse verzamelaars. Tom Creemers toonde ook zijn -prachtig ingelijste- drukken met de paleizen van Petrus Regout in Maastricht en omgeving.

Wel de grootste klapper in 2024 was de tentoonstelling over 80 Jaar Bevrijding van Valkenburg, onder de titel “Through their Eyes”, met de indrukwekkende foto’s die gemaakt zijn door de Amerikaanse bevrijders. De bezoekers kwamen met duizenden, veel Valkenburgers die zich nog veel konden herinneren, maar ook velen van buiten, ook zelfs vanuit Duitsland. De plaatselijke actieve groep ‘We do Remember’ heeft hier een huzarenstukje geleverd. Alle lof voor de vele vrijwilligers uit hun gelederen, maar ook voor de museummensen, die alle drukte met koelbloedige charme hebben weten te doorstaan. De expositie is verlengd, in beknopter samenstelling, tot 5 mei 2025, op onze eerste verdieping. Vermelding verdient wel dat rondom de diverse tentoonstellingen – en ik heb er slechts een paar uitgelicht – dikwijls een lezingenreeks werd opgezet. Dat blijkt hier in Valkenburg in een behoefte te voorzien. Niet alleen de inhoudelijke kant van het thema interesseert de mensen, maar zeker ook het gezellige moment, vaak op zondag, van ontmoeting en ook wel van verdrijven van eenzaamheid. Dit aspect, Museum Valkenburg als huiskamer van de stad, koesteren wij met overtuiging.

We blijven even bij het tentoonstellingsprogramma. In december van het verslagjaar opende de presentatie van de kunstcollectie van Jeu en Netty van Sint Fiet. Het is van grote betekenis dat grote collectioneers het publiek een kijkje gunnen in hun verzameling, want men stelt zich daarbij ook kwetsbaar op. Het is een blijk van groot vertrouwen in Museum Valkenburg dat we dit mogen doen. In dit jaarverslag worden de tentoonstellingen door onze conservator en bestuurslid Resi Vervoort uitgebreid toegelicht.

Ik steek nu over naar een andere belangrijke pijler onder Museum Valkenburg, namelijk de promotie van de geologische, archeologische en historische geschiedenis van Valkenburg. Om het bewustzijn bij de mensen te creëren: waar komen we vandaan? Tot in hoeverre hebben die gegevens het DNA van onze stad en haar bewoners bepaald? We hebben die oriëntatie door de jaren heen vormgegeven door middel van een presentatie van bodenvondsten, fossielen en artefacten, op onze eerste verdieping. Ondanks het feit dat onze

objecten mooi, bijzonder en soms zelfs spectaculair zijn, bleven bezoekers na een eenmalig bezoek weg. Zelfs de herinrichting van tien jaar geleden bracht hier geen verandering in. Dat bracht ons op het idee om het roer drastisch om te gooien en te werken volgens de modernste inzichten omtrent museuminrichting. Wij betrokken professionals uit de vormgevings- en subsidiewereld hierbij en met de verkregen inzichten hebben we de fondsen van de Provincie en van het Cultuurfonds benaderd. Zo hengelden we € 75.000,- binnen en zijn hard aan de slag gegaan. Onze curatoren en de Geologische Vereniging hebben inhoudelijk werk geleverd en de inrichters werken aan een interactieve en flexibele opzet, die ervoor moet zorgen dat bezoekers elke keer een nieuwe presentatie kunnen aantreffen. Naast objecten en visualisering van bijv. de Via Belgica, heeft ons museum ook in zijn expositiebeleid de historie een plek gegeven.

We prijzen ons gelukkig met de financiële steun van het gemeentebestuur van Valkenburg aan de Geul. Vrienden en Begunstigers leveren daarbij ook een onmisbare bijdrage. Want ons museum draait voor 100% op de vrijwillige steun van onze medewerkers, waaronder de bestuursleden. Dit maakt de organisatie niet bepaald eenvoudig: je bent primair afhankelijk van de goede wil en bereidheid van vrijwilligers. Dit knelt regelmatig en we zien dat mensen soms aan het eind van hun latijn zijn. Want een groot succes legt ook verplichtingen op; ambities moeten worden waargemaakt. Daarom streven wij naar een betaalde kracht die zaken uit handen kan nemen, de planning kan overnemen, contacten leggen met buiten en aandacht bieden aan binnen. Dit zou al voor enkele dagdelen in de week soelaas bieden.

Museum Valkenburg bestaat in 2025 75 jaar, dat we gaan vieren met bijzondere tentoonstellingen en activiteiten, waaronder de uitgave van een boek.

Ik hoop zichtbaar gemaakt te hebben dat het verslagjaar 2024 een jaar van grote ontwikkelingen is geweest. De toegenomen bezoekersaantallen, de prachtige recensies in kranten en tijdschriften, het enthousiasme onder bestuursleden en andere vrijwilligers, het zijn evenzovele factoren voor een springlevend instituut in de waaier van culturele partners in onze gemeente. Het vertrouwen bij de buitenwacht laat zich ook zien bij de schenking van interessante werken en zelfs collecties aan ons huis. Wij zijn, in continu overleg met het gemeentebestuur, vastberaden en optimistisch werkend aan onze toekomst.

Franklin E. Boon, voorzitter stichtingsbestuur Museum Valkenburg

EXPOSITIES

In 2024 gingen in Museum Valkenburg diverse spraakmakende tentoonstellingen van start. Belangrijk was de tentoonstelling 'Through their eyes' met ongekend veel bezoekers, maar ook op tentoonstellingen van zowel hedendaagse als Limburgse kunstenaars uit de 20^e eeuw kwamen veel geïnteresseerden af.

In Limburg zijn grote en kleinere verzamelaars die met grote passie een eigen verzameling hebben opgebouwd, die heel interessant en divers is. Museum Valkenburg heeft een selectie gemaakt van verzamelingen die de moeite waard zijn om gezien te worden. Verzamelaars werken graag mee aan een expositie. Dit jaar werd gestart met kleinere verzamelingen. Eind 2024 begin 2025 komen enkele grote verzamelaars aan bod die behoren tot de 100 grootste verzamelaars van Nederland.

Aan het almaar toenemend aantal bezoekers kan men vaststellen dat de tentoonstellingen zowel in Valkenburg als in de omringende regio in de smaak vallen. In een volgend deel van dit verslag zal dit worden uitgelicht.

Museum Valkenburg organiseert zijn tentoonstellingen voornamelijk op de benedenverdieping waar zich de Grote Zaal, de Charles Eijckzaal en de Jacques Vonkzaal bevinden. Daarnaast biedt de mooie zaal op de Bovenverdieping ruimte voor speciale gasten.

Grote Zaal

28 januari t/m 14 april 2024

'Horen, zien en voelen', Dyon Scheijen, fysicus-audioloog en kunstenaar

Niet alleen voor ziende mensen, maar ook voor bezoekers met een visuele of gehoor handicap plaatste de Valkenburger Dyon Scheijen levensgrote visueel aantrekkelijke kunstwerken in de grote zaal van het museum. Door de akoestische werking heeft hij een combinatie van wetenschap en kunst samengebracht. En kunst op geluidsabsorberende viltten doeken, gemaakt van pure schapenwol, kan een oplossing zijn voor mensen met een gehoorhandicap doordat storend omgevingsgeluid door het materiaal wordt geabsorbeerd.

Uitgenodigd waren ook de Stichting Hoormij (gehoor en evenwichtsandoening), de Stichting Ushersyndroom (doof/blindheid), de Stichting Oorfonds (ooronderzoek) en de Stichting Ogen en Oren Tekort (zintuiglijke beperking). Deze stichtingen verzorgden lezingen en een informatiestand tijdens de tentoonstelling.

20 en 21 april 2024

'Atelier op tafel'

Voor het 10^e en laatste achtereenvolgende jaar kregen beroepskunstenaars de mogelijkheid tot het huren van een tafel in het museum om gedurende een weekend hun kunstwerken aan te bieden en te verkopen.

28 april t/m 30 juni 2024

'Collectie Theo Schroijs en Frans Dückers'

Theo Schroijs, verzamelaar uit Doenrade, toonde zijn collectie Moderne kunst. In zijn verzameling bevinden zich voornamelijk werken van Limburgse hedendaagse kunstenaars. Ook schonk hij een groot werk van de landelijk bekende Ger Lataster, een van de Amsterdamse Limburgers, aan het museum, waarvoor het museum hem zeer erkentelijk is.

De Maastrichtenaar Frans Dückers, toonde zijn veelzijdigheid als beeldhouwer. Hij kiest duidelijk niet voor één stijl, maar verkent telkens opnieuw andere vormen, onderwerpen, materialen en technieken. Werken in brons, steen, aluminium en epoxy.

7 juli t/m 1 september 2024

'De scheppende kracht van het weefgetouw' – Helga Paetzold (1933 – 1990)

'Oorsprong' – Jo Peters (1954)

De uit Polen afkomstige Helga Paetzold vestigde zich na haar huwelijk in Sittard. Zij verwierf met haar wandtapijten grote bekendheid en werkte samen met architecten om in goed overleg wandtapijten voor een gebouw te realiseren. Zij voorzag stadhuizen, provinciekantoren, scholen, instituten en directiekantoren, verspreid over het hele land, van indrukwekkende en kleurrijke wandtapijten waarvan er vele te zien waren in het museum.

De natuur in al haar verschijningsvormen is een bron van magie en verwondering in het werk van Jo Peters, woonachtig in Geverik-Beek. Werken in brons, steen, marmer en hout werden getoond tijdens deze expositie in de grote zaal, als ook in de Charles Eijckzaal.

8 september t/m 24 november 2024

‘Through their Eyes’, 80 jaar Bevrijding Zuid-Limburg, Stichting ‘We do Remember’

Middels deze expositie en vele lezingen werden de verhalen verteld van de bevrijding en de tijd na de bevrijding aan de hand van getuigenissen, voorwerpen en ooggetuigenverslagen. Hierbij werd gebruik gemaakt van zowel de traditionele technieken als moderne, interactieve projectie. De nadruk lag op beeldmateriaal. Tachtig originele foto's, gemaakt door een Amerikaanse fotograaf tijdens de bevrijding van Zuid-Limburg, werden vergroot en ingekleurd en waren zowel visueel als historisch zeer indringend.

Vanaf 1 december 2024

‘Wer Kunst sammelt kommt in den Himmel’, collectie Jeu en Netty van Sint Fiet

Tot en met 16 maart 2025 ging de tentoonstelling van de collectie Jeu en Netty van Sint Fiet vanaf 1 december van start. Dit echtpaar behoort tot de 100 grootste verzamelaars van Nederland. De tentoonstelling laat werken van 20^e-eeuwse, maar ook van hedendaagse Limburgse kunstenaars zien uit hun collectie. Omdat de tentoonstelling doorloopt tot 16 maart 2025 zal deze tentoonstelling ook worden opgenomen in het overzicht over 2025.

Charles Eijckzaal

28 januari /m 14 april

‘De geest overwint’ Dries Engelen, keramist (1927-2021)

Gelijktijdig met de tentoonstelling ‘Horen, zien en voelen’ van Dyon Scheijen in de Grote Zaal, ging in de Charles Eijckzaal de tentoonstelling van de keramist Dries Engelen van start.

Dries Engelen, bekend keramist uit Bunde, was jarenlang creatief therapeut in de kliniek van Vijverdal in Maastricht. In grote en kleine kunstwerken van zijn hand werd getoond dat deze veelzijdige kunstenaar beschikte over een enorm vakmanschap.

28 april t/m 14 juni 2024

‘Limburgse Beeldende Kunst uit de periode 1910-1975. De passie van kunstverzamelaar Tom Cremers’

Maastrichtenaar en jurist Tom Cremers verzamelt schilderijen, tekeningen, etsen en beelden van kunstenaars die in Maastricht in de periode 1910-1975 werkzaam waren. Een selectie uit deze verzameling was te zien in het museum.

7 juli t/m 1 september 2024

‘De verborgen collectie’ Loe Jonas (1928 t/m 2011)

De aan de Kunstnijverheidsschool in Maastricht opgeleide kunstenaar Loe Jonas, neef van de bekende schilder Henri Jonas, legde zich aanvankelijk toe op fotografie. De laatste twintig jaar van zijn leven schilderde hij grote formaten in een futuristische stijl (Dali of Gaudi). Tijdens zijn leven werden de schilderijen nooit tentoongesteld. De tentoonstelling kwam tot stand in samenwerking met zijn zoon en dochter.

8 september t/m 24 november ‘Through their eyes’ (zie boven)

1 december t/m 16 maart – ‘Collectie Van Sint Fiet’ (zie boven)

Jacques Vonkzaal

In de Jacques Vonkzaal zijn regelmatig kleinere tentoonstellingen te zien.

7 februari t/m 3 maart 2024

65 Jaar 'Barbie' – Saskia Poortvliet

Een privécollectie. Deze tentoonstelling trok veel aandacht van bezoekers die zich hun eigen Barbietijd herinnerden en aan de hand van de ruime collectie, niet alleen van poppen met bijzondere kleding, maar ook van andere objecten die in de loop der tijd mee verzameld konden worden zoals modelauto's, aan hun kinderen en kleinkinderen een glimp van hun jeugd lieten zien. Kinderen konden daarnaast in het museum gratis deelnemen aan een kunstworkshop begeleid door de Valkenburgse kunstenares Claudia Volders.

28 april t/m 30 juni

'Pracht en Praal van Petrus Regout, Nederlands eerste grootindustriële'

Verzamelaar Tom Cremers toonde vanuit een album uit 1864 20 aquarellen over de bezittingen van Petrus Regout.

20 juli t/m 31 augustus 2024

'Tour de femmes Valkenburg'

Een fototentoonstelling met een aantal attributen, beschikbaar gesteld door bekende Limburgse sportfotografen.

8 september t/m 24 november 2024

'Through their Eyes', zie boven

1 december t/m 16 maart 2025

'Fototentoonstelling uit de collectie Van Sint Fiet (zie boven)

Bovenzaal

21 januari t/m 31 maart 2024

Ans Repkes – In dialoog

De kunstwerken die Ans maakt hebben vrijwel allemaal een diepere betekenis, een grote sociale betrokkenheid en zijn veelal zeer geëngageerd.

7 april t/m 2 juni 2024

Ise Wielage en Vivianne Schuijren- Open je hart

Ise Wielage woont en werkt in Zuid-Limburg. De meeste tijd brengt zij door in haar atelier om daar te werken aan opdrachten en/of vrij werk. Daarnaast geeft zij onderwijs aan de Master Scientific Illustration aan de kunstacademie in Maastricht. Ook is zij opgeleid tot coach en helpt zij graag bij het beantwoorden van levensvragen.

Vivianne Schuijren leerde, als dochter van de beeldhouwer Peter Schuijren, al vroeg het vak. Na haar studie 'plastische vormgeving' aan de stadsacademie in Maastricht, is zij in de praktijk opgeleid tot professioneel beeldhouwer. Daarnaast is zij opgeleid aan het Jungiaans instituut, tot filosofisch en analytisch therapeut.

9 juni t/m 8 september 2024

Lisanne Sloots en Angélique Cremers – "Op zoek naar de kern"

Lisanne Sloots, wonend en werkend in Amsterdam, construeert 'innerlijke landschappen' waarin haar materiaalgebruik een onlosmakelijke rol speelt. In plaats van houtskool te kopen, maakt ze gebruik van

houtschool dat ze stookt van zelf gevonden takken. Die twee werelden – van het materiaal en de kunstenaar – ontmoeten elkaar en gaan tezamen een ontdekkingsstocht aan.

Angelique Cremers volgde de opleiding beeldhouwen aan de Stedelijke Academie voor Plastische Vormgeving in Genk en schilderen aan de Kunstacademie in Maasmechelen en werkt nu al vele jaren als autonoom kunstenaar.

15 september 2024 t/m 5 januari 2025

Thema-expositie 'VRIJHEID'

Parallel aan de expositie over de bevrijding van Valkenburg toonde Museum Valkenburg in de bovenzaal een expositie over het begrip 'vrijheid' en wat dit voor ons betekent. In deze thema-expositie was de vraag aan de orde: 'wat betekent vrijheid voor mijzelf?'

Met die vraag op de achtergrond verbeeldde twintig kunstenaars, in diverse disciplines, hun associaties met het thema 'vrijheid' op een zeer persoonlijke wijze.

COLLECTIES

Het museum mocht schenkingen ontvangen van werk van Frans Nols, Petran Vermeulen en Harry Koolen. Tevens een uitgebreide schenking van werk van Jacques Vonk. Door herinrichting van de middenverdieping zijn de collecties van het toerisme, vuursteen en geologie heropgenomen in het depot. Schenkingen en langdurige bruiklenen zijn nu grotendeels gedigitaliseerd. Ontzamelen blijft een aandachtspunt. Een plan is gemaakt voor renovatie van de werkruimte van de collectiemedewerkers.

EVENEMENTEN

Iedere woensdagmiddag is het open archeologisch restauratieatelier (O.R.A.) geopend voor iedereen die interesse heeft in de archeologie en de historie van Valkenburg. De vrijwilligers van de Archeologische Werkgroep Valkenburg en Museum Valkenburg, worden begeleid door Doeke Krikke en Yvette Blezer. Ze wassen en puzzelen met archeologische scherven, reconstrueren waar nodig en leveren informatie bij het object.

Tijdens de openstelling van het restauratieatelier worden museumbezoekers door enthousiaste vrijwilligers geïnformeerd over archeologie in Valkenburg. Een aantal bezoekers uit Valkenburg en omgeving hadden het afgelopen jaar objecten bij zich met de vraag om te determineren.

Afgelopen jaar zijn er ook een aantal activiteiten georganiseerd voor de museumbezoeker op het gebied van historie. Verschillende keren bezochten vrijwilligers van Restaura uit Heerlen ons museum met een leskist over de Romeinse villa. Jong en oud kon aansluiten bij deze interactieve presentaties. Er werd veel uitleg gegeven over gevonden voorwerpen bij de opgraving van een Romeinse villa.

Bij De Nationale Archeologiedagen in juni waren vrijwilligers aanwezig om de museumbezoeker te informeren over de historie van Valkenburg en uitleg te geven bij het restauratieatelier. Op de vrijdag startte de expositie "Sporen van Handel en Oorlog". Tevens was er op zondag een doorlopende presentatie over het leven in een Romeinse villa.

In de expositie "Sporen van Handel en Oorlog" zijn Prehistorische, Romeinse, Middeleeuwse en later gedateerde vondsten uit Valkenburg getoond. De vondsten waren onderverdeeld in een paar thema's. Zo was er een overzicht te zien van de munten die in Valkenburg gevonden zijn. Het geeft inzicht in de geschiedenis van de bevolking. Daarnaast waren objecten te zien, specifiek te herleiden aan gedreven handel in het verleden. Voorbeelden als gewichtjes, loodjes, bierflessen en meer van de Aachener Export bier. En vele militaria uit de Tweede Wereldoorlog.

Vanaf september werd de bezoeker op de eerste verdieping meegenomen in de bevrijding van Valkenburg. Dit was het tweede deel van de expositie 'Through their Eyes' van de Stichting 'We do Remember' over 80 jaar bevrijding, specifiek gericht op Valkenburg. Dit gedeelte is van december 2024 tot 5 mei 2025 uitgebreid en verrijkt met nieuwe items. De expositie 'Sporen van Handel en Oorlog' is hierdoor gedeeltelijk verlengd tot mei 2025. In deze vitrines zijn de metaaldetector-vondsten uit de Tweede Wereldoorlog te zien, zoals verschillende soorten munitie, Duitse militaire voorwerpen, en objecten van bevrijders. En verder is er een reconstructie te zien van een vliegtuigcrash uit de WO2 door middel van WO2-vondsten in Valkenburg-Houthem.

In de zomer organiseerde het museum een tweetal drukbezochte kinder-bijeenkomsten. Onder leiding van kunstenares Claudia Volders, konden kinderen uit Valkenburg deelnemen aan verschillende workshops waar ze creatief aan de slag konden. Het onderwerp 'Oorlog en Vrede' werd door Doeke Krikke toegelicht d.m.v. een rondleiding langs vitrines met historische elementen bij de expositie 'Sporen van Handel en Oorlog'. Die voorwerpen en munten door de eeuwen heen leidden tot het maken van creatieve kinder-ontwerpen voor een Romeinse- of een Herdenkingsmunt.

Voor de Geologie afdeling in het museum zijn er 3 inloophiddagen op zaterdag georganiseerd. Hier werden bezoekers rondgeleid met het geologische verhaal van Valkenburg. Toelichting op de vele fossielen en gesteenten werd gegeven door Jan Nillesen, sinds 1972 betrokken bij het museum en autoriteit op het gebied van Valkenburgse geologie.

Iedere maand is er op de 2e dinsdagavond een bijeenkomst van de Geologische Vereniging Zuid-Limburg. Zij verzorgen elke maand een lezing met een geologisch onderwerp, zoals mosasaurussen, vondsten uit kalkgesteenten en de Einstein telescoop. Deze zijn vrij toegankelijk en goed bezocht.

Tot slot kunnen we nog vermelden dat er lezingen zijn gegeven voor o.a. Valkenburgse families over Valkenburg.

De eerste verdieping gaat in 2025 een nieuwe uitstraling krijgen. De belangrijke thema's blijven bestaan binnen de geologie en de archeologie, zoals de Vuursteenwinning, de Romeinen, de Middeleeuwen met kasteel, de vestingstad en het klooster, de Bokkenrijders en het Toerisme. Het verhaal van Valkenburg wordt verteld met meer multimedia en nieuwe technieken. Afgelopen jaar is volop gewerkt om dit in een projectplan uit te werken.

LEZINGEN, RONDLEIDINGEN, EN BIJEENKOMSTEN

Naast de vele exposities heeft Museum Valkenburg in 2024 ook diverse evenementen en lezingen georganiseerd. In het kader van educatie en kunst zijn er een aantal lezingen voor volwassenen georganiseerd met de kunstenaars en/of docenten van HOVO Limburg (Hoger Onderwijs voor Ouderen).

Hieronder volgt een overzicht van de diverse evenementen en de lezingen in chronologische volgorde.

Evenementen

6 januari: gratis instapronddleiding tentoonstelling Drie Vrienden

6 januari: avondopenstelling i.v.m LUX lichtfestival Via Belgica

15 januari: Vrijwilligersuitstapje Museum Valkenburg naar RCE Amersfoort

31 januari: Relatieavond met gemeenteraad
 7 februari: Barbie workshop voor kinderen o.l.v. Claudia Volders
 7 maart, 4 april en 2 mei: verlengde openstelling tot 21 uur
 7 april en 5 mei: spreekuur geologie Jan Nillesen
 12 mei: Bijeenkomst Vrienden van Museum Valkenburg
 14 tot 16 juni: Nationale Archeologie Dagen met workshop Restaura 'Villa Voerendaal'
 26 juni: workshop voor kinderen o.l.v. Claudia Volders 'Creëer je eigen munt'
 10 juli: workshop voor kinderen o.l.v. Claudia Volders 'Creëer je eigen vredesmachine'
 21 juli: Leontien van Moorsel en Mieke Havik openen wielerepositie
 7 augustus: Rondleiding voor kinderen Wielerepositie
 12 tot en met 14 augustus: gratis toegang museum tijdens touretappe Valkenburg
 10 september: Bevrijders bezoeken Museum Valkenburg
 13 september: Amerikaanse ambassadeur bezoekt tentoonstelling 'Through Their Eyes'
 15 september: Interactieve workshop Restaura 'Schatkist Romeinse villa's'
 23 oktober: workshop voor kinderen 'Vrijheid door jouw ogen' i.s.m. Muziekschool Collab
 6 november: Bijeenkomst Begunstigers van Museum Valkenburg
 6, 13 en 20 november: gratis bezoek expositie 'Through Their Eyes' voor gezinnen
 10 november: Bijeenkomst Vrienden van Museum Valkenburg

Lezingen

14 januari: Lezing Prof. Dr. Frans Verhey 'Over Dementie'
 24 februari en 17 maart: Lezingen Dyon Scheijen
 24 maart: Lezing Ankie Hoefnagels 'Empathie en Polarisatie'
 4 april: Lezing Dyon Scheijen 'Tinnitus en kunst'
 26 mei: Lezing Ilse Wielage over haar kunst in het museum
 2 juni: HOVO-lezing Drs. Ineke Beeling 'Van kasteel Valkenburg tot kasteel Vaeshartelt'
 9 juni: Lezing Tonny Strouken 'Cauberg, berg der kampioenen'
 16 juni: Lezing Caspar Cillekens 'Last van het verleden'
 15 september: lezing Jos Schols 'Evacuation Hospital in 1944'
 26 oktober: Lezing Reg Jans 'Brand of Brothers'
 17 november: lezing Peter Essers 'Amerikaans kerkhof Margraten'

Daarnaast zijn er nog de regulier terugkerende bijeenkomsten, zoals de maandelijkse geologie-lezingen en de bijeenkomsten van de Seniorenraad Valkenburg. Elke woensdagmiddag is er een open restauratieatelier op onze eerste verdieping.

Afgelopen jaar heeft een nog een groot aantal rondleidingen op verzoek plaatsgevonden. Vooral bij de tentoonstelling 'Through their Eyes' hebben de gastcuratoren van de stichting 'We Do Remember' veel rondleidingen verzorgd. Daarnaast heeft mr. Tom Cremers elke zondag rondleidingen verzorgd tijdens de hele looptijd van de expositie van zijn collectie.

EDUCATIE

In 2024 is voor het bereiken van jongeren samenwerking gezocht met de basisscholen en de kinderopvang in Valkenburg. Dit heeft geleid tot enkele activiteiten, waaronder de Barbie workshop op 7 februari. In het kader van de educatie is er ook contact opgenomen met Restaura in Heerlen. Zij hebben in 2024 een aantal presentaties op educatief vlak verzorgd, o.a. tijdens de archeologiedagen in juni, met workshops 'Creëer je eigen munt' op 26 juni, en 'Creëer je eigen vredesmachine' op 10 juli. Dit contact wordt in de komende jaren voortgezet en indien mogelijk geïntensiveerd.

Op 7 augustus vond een rondleiding voor kinderen plaats bij de wielerepositie en op 23 oktober de workshop 'Vrijheid door jouw ogen' i.s.m. Muziekschool Collab.

Er is contact gelegd met de stichting Kaleidoscoop in Maastricht. Zij gaan in de toekomst schoolgroepen naar het museum sturen.

In 2024 zijn stagiaires van Zuyd Hogeschool en de Universiteit Maastricht begeleid door de heer Annema, ons bestuurslid Educatie. Tevens is eind 2024 een stage geregeld voor een leerling van het speciaal onderwijs. Deze laatste stage zal van begin 2025 t/m/ april 2025 plaatsvinden.

I.v.m. de voorgenomen herinrichting van de 1e verdieping, het betreft hier de afdelingen geologie en archeologie, is een subsidie verkregen van 50.000,- van de Provincie Limburg en een subsidie van 25.000,- van het Cultuurfonds. De einddatum voor deze verbouwing is 31 december 2025.

In de loop van 2024 is in overleg met experts op het gebied van geologie, Dhr. W. Schins, en vuursteen/prehistorie, Dhr. H. Pisters het plan tot op detailniveau door het museum uitgewerkt. Het plan en de uitwerking ervan worden gedaan door het bedrijf H2Osonic, daarbij bijgestaan door F. Heinemans, expert in het aanvragen en begeleiden van projecten m.b.t. archeologie. In de loop van 2025 vindt de uitvoering van deze herinrichting plaats.

MARKETING/PR/COMMUNICATIE

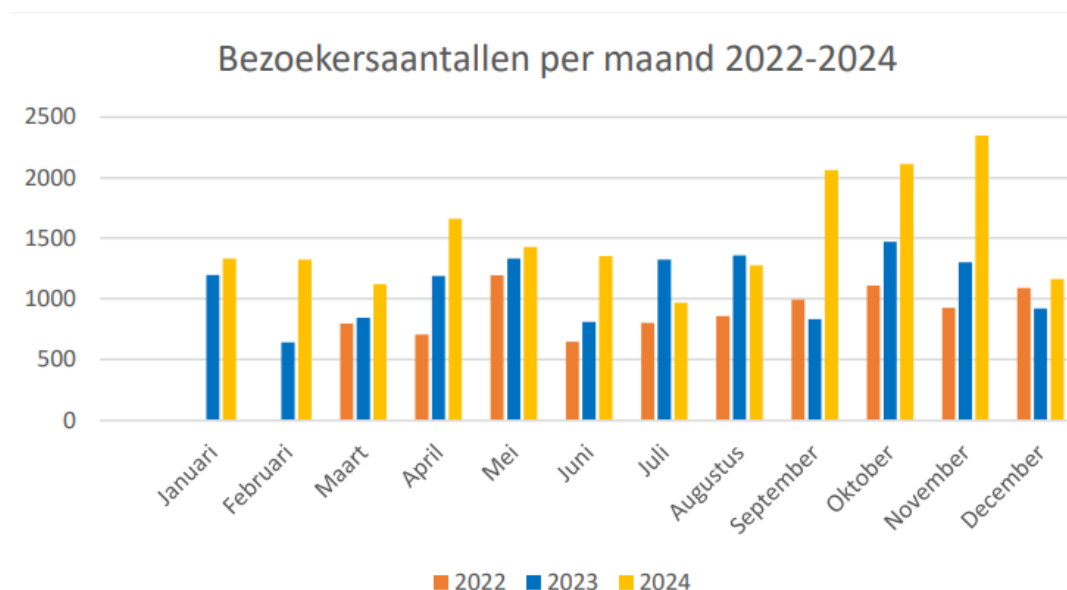
Museum Valkenburg reserveert een aanzienlijk deel van zijn budget voor marketing. Vanwege de telkens wisselende tentoonstellingen is het nodig om elke keer weer het publiek te informeren over het aanbod. Naast advertenties in relevante kunstbladen en op websites, plaatst het museum regulier pers- en nieuwsberichten op diverse sociale media. In 2024 zijn vijf filmpjes voor exposities ingekocht bij TV Valkenburg. Beelden zeggen vaak meer dan woorden. Vooral nu de beelden worden ondertiteld voor slechthorenden. De filmpjes zijn gemaakt voor de exposities van Dyon Scheijen, Theo Schrijen/Frans Duckers, Helga Paetzold/Jo Peters/Loe Jonas, 'Through their Eyes' en collectie Van Sint Fiet. De filmpjes zijn tijdens de looptijd van de expositie getoond in het museum en nu nog terug te kijken op het YouTube-kanaal van het museum. Het museum is heel blij met alle free publicity van onder meer De Limburger, TV Valkenburg en de Mazjerang van de gemeente Valkenburg.

Naast de advertenties en free publicity verspreidt het museum via Hub media en Visit Heuvelland een algemene flyer naar diverse hotels en toeristische centra in de regio. Begin 2023 heeft het museum via Ediat een speciale Museumkrant laten maken, die huis-aan-huis is verspreid in Valkenburg en omstreken. Met deze krant bereikt het museum de burgers in het gebied. Deze krant wordt door adverteerders mogelijk gemaakt en kost het museum geen geld, alleen tijd voor het opstellen van de teksten. In deze krant staat het jaarprogramma van het museum met een uitgebreide toelichting op de vaste expositie van de middenverdieping en de sponsormogelijkheden.

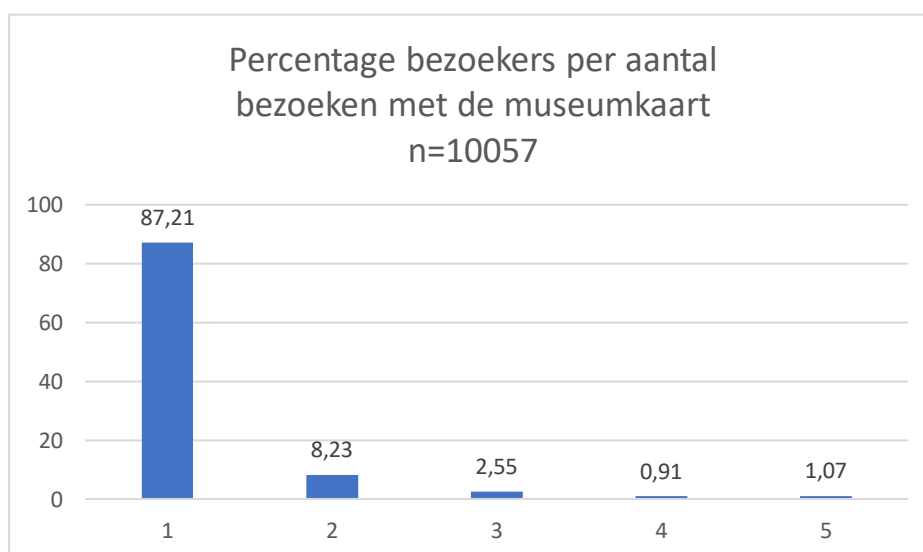
BEZOEKERS

Door zijn luisterrijke aanbod en vele marketing en pr-activiteiten heeft het museum in 2024 aanmerkelijk meer bezoekers mogen ontvangen. Het totaal aantal bezoekers in 2024 bedroeg 18.142 (ter vergelijking in 2023: 13.205), waarvan 10.057 van de Museumkaart gebruik maakten. Gemiddeld komen we uit op ruim 1.512 bezoekers per maand (zie grafiek). Dat is maar liefst gemiddeld 400 bezoekers meer per maand dan in 2023.

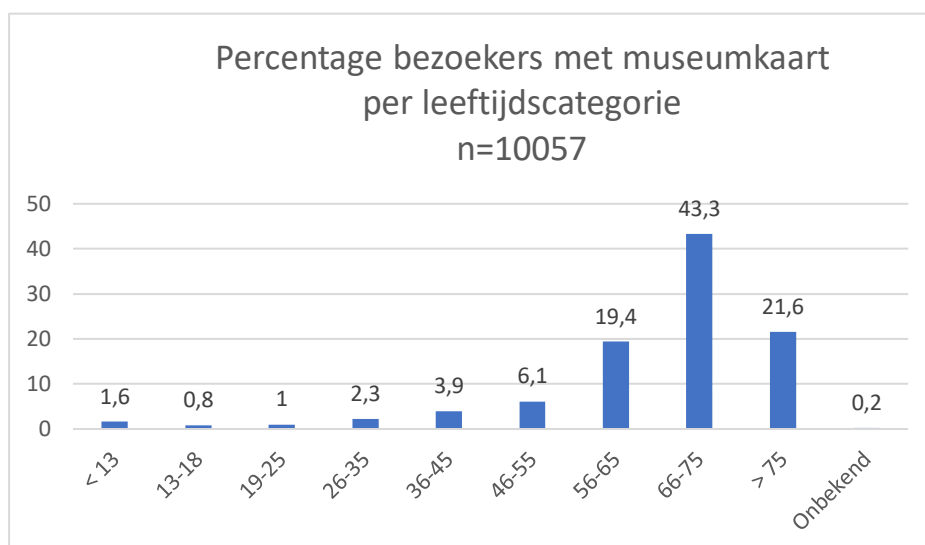
Vooral de expositie 'Through their Eyes' met ruim 7.000 bezoekers heeft hiervoor gezorgd. Ondanks de hoge bezoekersaantallen weet het museum nog niet veel kinderen te bereiken.

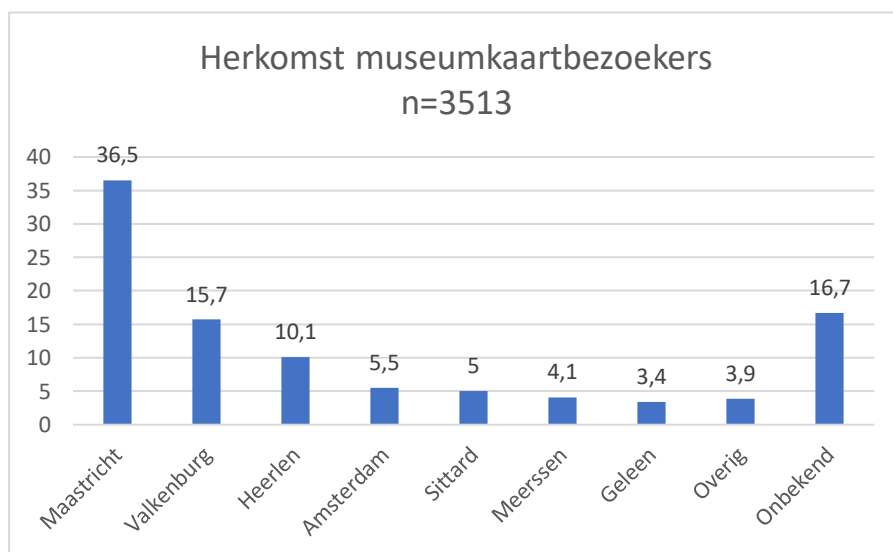
Met behulp van de databank van de Museumvereniging krijgen we inzicht in demografische gegevens van bezoekers die gebruik hebben gemaakt van de Museumkaart. Dat waren er in 2024 10.057, ruim 55% van het totaal van 18.142 bezoekers. Het grootste deel bracht eenmalig een bezoek: ruim 87%.

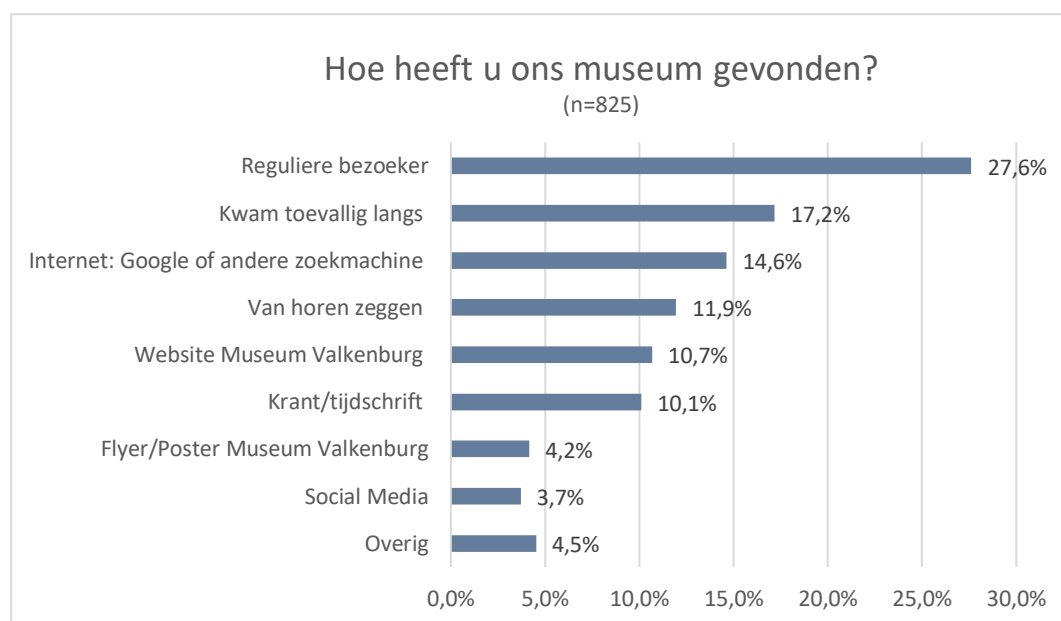
Verreweg het grootste deel daarvan waren volwassenen van 56 jaar of ouder, slechts een klein percentage jongeren tot 25 jaar (3,4%) bezochten het museum.

De Museumvereniging rapporteert ook de herkomst van de museumkaartgebruikers, maar voor 2024 slechts van een derde van alle bezoekers. In onderstaande grafiek is de verdeling naar woonplaats weergegeven: Maastricht prijkt bovenaan met 36,5%, gevolgd door Valkenburg (15,7%). Andere plaatsen, meestal in de regio, leverden een kleiner aandeel.

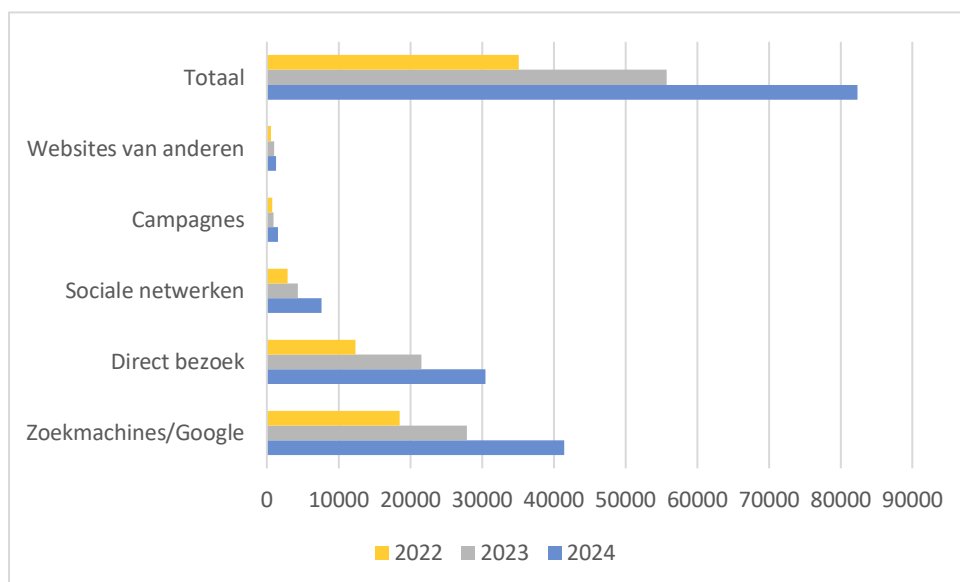

Uit onze eigen reguliere bezoekersenquête, die verspreid over het hele jaar vrijwillig door bezoekers wordt ingevuld, blijkt dat verreweg de meeste bezoekers heel tevreden zijn over het aanbod in ons museum. Onderstaand enkele uitkomsten.

Daarnaast wordt bijgehouden hoe en via welk digitaal medium het museum wordt gezocht of gevonden. Met zijn actieve berichtgeving via zijn website en sociale media bereikt het museum steeds meer geïnteresseerden digitaal: in 2024 maar liefst 82.292, dit is 4% meer dan in 2023.

PARTNERS

Museum Valkenburg zoekt steeds meer de samenwerking met andere partijen. Dit doet het museum enerzijds om een jongere doelgroep te bereiken maar anderzijds ook om het aanbod voor de bezoekers te versterken.

Om de relatie met de gemeenteraad en overige partners te verstevigen heeft Museum Valkenburg jaarlijks een speciale relatieavond georganiseerd. Tijdens deze avond op 31 januari is het expositieprogramma 2024 nader toegelicht en zijn de raadsleden en relaties rondgeleid in het museum.

Museum Valkenburg heeft een actieve Vriendenstichting, waarvan de Vrienden regulier het museum bezoeken, maar ook het museum financieel ondersteunen. Het ledenaantal is groeiende en inmiddels zijn er ruim 160 Vrienden. Vrienden van het museum mogen met twee personen gratis het museum bezoeken. Afgelopen jaar hebben de Vrienden gezorgd voor mooie theaterstoelen voor de activiteiten in het museum. Naast vrienden heeft het museum ook een groeiend aantal Begunstigers die jaarlijks een financiële bijdrage leveren van € 50 of meer.

Museum Valkenburg is sinds 2022 aangesloten bij de Coöperatie Erfgoed Limburg u.A. (CEL). Dit is een sterk groeiende, door het Huis voor de Kunsten Limburg ondersteunde organisatie ter bevordering van samenwerking tussen Limburgse erfgoedorganisaties en hun belangenbehartiging. Voordeel van dit lidmaatschap is dat Museum Valkenburg kan participeren in het Limburgse Erfgoednet, een erfgoedportal voor met name kleinere musea. Ook maakt het museum actief deel uit van de marketing en pr-groep van CEL. Dit levert ons veel ideeën maar ook free publicity op.

Ook participeert het museum in het ondernemerscollectief BIZ. Afgelopen jaar heeft dit onder meer geleid tot het plaatsen van mooie beelden van de Alltagsmensen voor het museum.

GEBOUW/DEPOT/INSTALLATIES

Op de middenverdieping zijn significante vochtproblemen geconstateerd op diverse muren. De gemeente Valkenburg heeft een scan laten doen door een gespecialiseerd bedrijf, en in de loop van 2024 werden herstelwerkzaamheden toegezegd. Deze reparaties hebben nog niet plaatsgevonden. Tevens is door de gemeente een substantieel budget aan het museum toegekend voor de verduurzaming van het gebouw. Dit project krijgt zijn beslag verdeeld over meerdere jaren. Aspecten als klimaat, temperatuur en vochtigheid worden hierbij integraal gezien. In opdracht van de gemeente is een lijvig rapport verschenen over de toegankelijkheid van het museum, met als conclusie dat er op vele punten verbeteringen mogelijk zijn, afhankelijk van het gewenste ambitieniveau en budgettaire mogelijkheden. Vervolgoverleg met de gemeente is voorzien. Vooralsnog is hierin geen voortgang.

Sinds enige jaren is er sprake van stankoverlast in met name de Jack Vonkzaal. Ondanks metingen kon niet exact de oorzaak worden aangegeven. De overlast is niet verholpen.

Per 1 januari 2023 is de financiële administratie volledig gedigitaliseerd. Facturen en declaraties worden digitaal aangeleverd, al dan niet via automatische incasso betaald en online doorgezonden naar ons administratiekantoor, dat ook onze Btw-aangiftes verzorgt en de financiële jaarstukken opstelt. Ordners met financiële boekingsstukken zijn derhalve niet meer nodig. 9 april 2023 expireerde het leasecontract van het kassasysteem van het museum. Daar wij de tijd wilden nemen ons te oriënteren op een nieuw systeem, en ook op proposities van andere leveranciers, is met de huidige leverancier overeengekomen het leasecontract te verlengen tot en met 31 december 2023. Door onze ICT-collega Marcel Cramm is een programma van eisen opgesteld. Daarnaast is advies ingewonnen bij bevriende musea en -instellingen. Uiteindelijk is met de huidige leverancier met ingang van 1 januari 2024 een nieuwe leaseovereenkomst voor vijf jaar aangegaan, waarbij sprake is van een herinrichting van de bestaande betaalregistratie en de levering van een nieuwe terminal. Dit alles tegen een substantieel lagere prijsstelling. Gelet op risico's ten aanzien van met name serviceverlening, is niet overwogen tot koop van de configuratie over te gaan. De omzetting van systemen naar het nieuwe systeem en de inrichting van bestanden vergde een behoorlijke inspanning van een aantal medewerkers en werd in 2024 afgerond.

Op 1 april 2024 expireert het leasecontract van de koffieautomaat in de boekshop. Op soortgelijke wijze als bij bovenstaande vernieuwing van het kassa-systeem is een korte marktverkenning gehouden. Besloten is met de huidige leverancier een nieuw leasecontract voor vijf jaar aan te gaan, welk contract voorziet in de huur van een nieuwe koffieautomaat en de levering van bijbehorende service, alsmede de levering van de benodigde grondstoffen zoals koffie en cacao. De nieuw te leveren automaat levert koffie op basis van verse bonen, waarbij elk kopje vers wordt gezet. Ook in dit traject is het kopen van de nieuwe automaat nauwelijks een optie geweest. De nieuwe automaat is geleverd, maar levert geregeld problemen op waardoor het apparaat onbruikbaar is. In overleg met de leverancier wordt naar een oplossing gezocht.

Het toegangsalarm en toegankelijkheid vertoonde, ondanks aanpassingen, nog enkele lacunes. Samen met de installateur, Lambrix, werd naar oplossingen gezocht. Aanpassingen en uitbereidingen worden, voor zover dat buitendeuren betreft, in overleg met de gemeente in 2025 uitgevoerd.

BESTUUR

Het bestuur van Museum Valkenburg was in 2024 als volgt samengesteld:

Franklin Boon, voorzitter (gehele kalenderjaar 2024)

Nevenfuncties: - Lid Gemeenteraad Eijsden-Margraten (bezoldigd)
- Lid Commissie Limburg Bond Heemschut (onbezoldigd)

Klaas Damhof, penningmeester (januari - augustus 2024) en secretaris a.i. (januari - februari 2024)

Nevenfuncties: - Secretaris/penningmeester Stichting Hovo Limburg (onbezoldigd)
- Penningmeester Stichting Maastrichtse Componisten (onbezoldigd)
- Penningmeester Ensemble 88 (onbezoldigd):
- Bestuurslid St. Medicine Conferences and Congresses (onbezoldigd)

René van Rijn, penningmeester a.i. (augustus – december 2024)

Nevenfuncties: - Burgerraadslid gemeente Valkenburg aan de Geul

Elisabeth Dorant, bestuurssecretaris (maart – december 2024)

Nevenfuncties: geen

Resi Vervoort, bestuurslid exposities (gehele kalenderjaar 2024)

Nevenfuncties: geen

Jolanda Rikers, bestuurslid marketing en communicatie (gehele kalenderjaar 2024)

Nevenfuncties: - Lid Raad van Advies Only Friends Limburg (onbezoldigd)
- Lid werkgroep Publieksbereik Coöperatie Erfgoed Limburg (onbezoldigd)
- Lid Koplopersgroep Valkenburg Oost (onbezoldigd)

Jos Janssen, bestuurslid vrijwilligers, security-officer (gehele kalenderjaar 2024)

Nevenfuncties: geen

Maarten Annema, bestuurslid Educatie (gehele kalenderjaar 2024)

Nevenfuncties: geen

ORGANISATIE

Zoals bekend werkt Museum Valkenburg uitsluitend met vrijwilligers. In 2024 waren gemiddeld 53 vrijwilligers actief in de backoffice, aan de balie, in commissies, beperkte catering, shop en in het bestuur. In verband met privacyregelgeving wordt geen lijst met vrijwilligers opgenomen in een appendix van het jaarverslag.

De openingsdagen en -tijden van het museum zijn aangepast aan het aantal beschikbare vrijwilligers (20) voor baliediensten. Het museum was geopend van dinsdag t/m zondag van 13.00-17.00 uur. Tijdens feestdagen werden de openingstijden aangepast.

In 2024 is wederom actief gezocht naar nieuwe mensen. Dat is voor een deel gelukt, maar door uitstroom bleef het aantal nagenoeg gelijk en maakte uitbreiding van ruimere openingstijden niet mogelijk. De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers (voornamelijk gepensioneerd) maakt de bezetting broos en bestaat er een voortdurende fluctuatie in aantal en beschikbaarheid. Een fenomeen dat bij veel organisaties wordt herkend. Daarnaast waren nog steeds twee functies in het bestuur (secretaris en educatie) niet ingevuld, met als gevolg dat de aansturing van de desbetreffende commissies nog niet goed van de grond kwam. Dat gebeurde in de loop van 2024 dat de bezetting van het bestuur completeerde.

Gedurende 2024 werden vijf bijeenkomsten met de vrijwilligers gepland teneinde hen op de hoogte te stellen van recente ontwikkelingen en om hen te informeren over de nieuwe tentoonstellingen. Op deze manier kunnen zij bezoekers een toelichting geven op de geëxposeerde kunst en artefacten en blijven zij betrokken bij de gang van zaken. Middels ons intranet en de mail worden zij constant geïnformeerd.

In januari werd het jaarlijkse uitstapje georganiseerd. Dit keer naar het CollectieCentrum van het Rijksmuseum in Amersfoort. Een uniek bezoek aan een depot dat enkel bezocht kan worden op uitnodiging. Tevens werd in september een bezoek gebracht aan het klooster in Wittem.

Al met al mogen wij ons gelukkig prijzen met een enthousiaste, betrokken en loyale groep mensen, die de instandhouding van het museum mogelijk maken.

Museum Valkenburg heeft geen eigen vertrouwenspersoon, maar maakt daar waar dat nodig mocht zijn via de Museumvereniging gebruik van de diensten van Mores.online.

Ook in 2024 is gebruik gemaakt van de diensten van gespecialiseerde ZZP-ers, met name ten aanzien van depot-beheer, tentoonstellingsinrichting, subsidieaanvraag en interieuraanpassingen.

In de bestuursvergadering van 14 november 2023 is het integrale Security & Privacy-protocol, zoals opgeleverd door de werkgroep Security & Privacy, geaccordeerd, en is besloten tot implementatie. Dit protocol beschrijft hoe wordt omgegaan met persoonsgegevens, digitale toegang tot systemen en fysieke toegang tot ruimtes. Inmiddels is het protocol in 2024 geïmplementeerd door Jos Janssen in zijn rol als security-officer. De belangrijkste taken hierin zijn alarm- en toegangsbeheer. Dit verloopt via protocollen, afgestemd met de leverancier. De controlling van ons digitaal systeem, waaronder onze webpagina, gebeurt door onze webmaster in samenwerking met de backoffice.

Ook in 2024 is Museum Valkenburg wederom uitgeloot voor een herijking door de Museumvereniging, ter behoud van de status van geregistreerd museum. De Museumvereniging kampt met een tekort aan auditoren, vandaar dat per lot werd beslist welk museum in 2024 in aanmerking kwam voor herijking.

FINANCIËN

Voor Museum Valkenburg stond 2024 in het teken van vele veranderingen. Medio augustus is de penningmeester teruggetreden en is de functie op interimbasis overgenomen door de heer Van Rijn. Dit resulteerde in enkele verbeteringen ten aanzien de compliance van het bestuur. Zo kwam er een maandelijkse financiële verslaglegging en werd voor de bankrekening het 4 ogen principe ingevoerd. In het kader van de herinrichting van de eerste verdieping werd een subsidie toegekend van de Provincie Limburg ter hoogte van € 50.000 (waarvan € 45.000 ontvangen) en door het Cultuurfonds ter hoogte van € 25.000 voor de herinrichting van de archeologie. In 2025 wordt de eerste fase van dit project, 'Reis door de Archeologie' afgerond.

In 2024 behaalde het museum een topjaar voor wat betreft de inkomsten door de tentoonstelling 'Through their Eyes': hier kwamen veel betalende bezoekers de bevrijding van Zuid-Limburg en Valkenburg in het bijzonder aanschouwen. Hogere inrichtingskosten van exposities verlagen de marge. Het eigen vermogen is per 31-12-2024 licht afgenomen tot € 117.334 (2023: € 121.166), bij een balanstotaal van € 170.257.

Het resultaat over 2024 bedroeg € - 3.832. de belangrijkste oorzaak hiervan betreft een opschoning van balansposten, die onderbouwen hadden per balansdatum.

Valkenburg aan de Geul, 1 juni 2025

STICHTING MUSEUM VALKENBURG

Franklin Boon
Elisabeth Dorant
René van Rijn
Resi Vervoort
Jolanda Rikers
Jos Janssen
Maarten Annema